

vleugels en de mondhoecken. De uitdrukking van het arme, lijdende gezicht was ontzettend pijnlijk. Zij lag heel stil, slechts aan een zeer zacht reutelen en het bijna onmerkbaar heen en weer bewegen der borst merkte men dat zij nog leefde. Gedurende een paar seconden keek Jules verwonderd toe. Was dat Marie? Toen hij haar voor 't laatst gezien had was zij wel is waar vervallen, maar zij was toen toch nog een elegante vrouw, die nog vele en duidelijke sporen van vroegere schoonheid vertoonde. Zulk een ruïne had hij zich niet voorgesteld.

„Ik zou haar nooit herkend hebben,” zei hij op verbaasden toon in het Hollandsch.

De dokter had hem begrepen. „Ziekte en lijden kunnen iemand treurig veranderen,” antwoordde hij zacht

Van Hagen verbeeldde zich een veelzeggenden, verwijtenden klank in den toon zijner stem te hooren. Snel keerde hij zich om en stond plotseling vlak tegenover de liefdezuster. De non was zoo diep in haar gebed verzonken geweest dat zij het binnentreden der beide heeren niet bemerkte had. Eerst nu zij hoorde spreken had zij zich opgericht en zich een paar schreden van het sterfbed verwijderd. Een enkele seconde zag zij den vreemden bezoeker aan en deze meende een uitdrukking van ernstig verwijt op dat wasbleek gelaat te lezen. Wat dachten die menschen allen dan wel? Hij gevoelde een plotselinge behoefte om zich te verdedigen, om hardop te zeggen dat hij vrij was van alle schuld, dat hij zich van de lijdensgeschiedenis, die hier bijna geëindigd was, niets behoefde aan te trekken, maar een soort van eerbied voor de plechtige stilte die heerschte weerhield hem. Hij besepte dat het nu geen tijd van spreken was. Lieschen had zich verwijderd, de non verrichtte eenige kleine bezigheden en ordende het een en ander met die eigenaardige kalmté in tred en bewegingen, die zoo onbeschrijfelijk weldadig is in een ziekenkamer. De dokter boog zich over de patiente en luisterde, toen nam hij de uitgeteerde hand, die op het dek lag, op en voelde den pols.

„'t Is bijna gedaan,” zei hij.

Jules knikte. Hij wist het wel. Hij keek stil met onveranderd gelaat naar de stervende, maar inwendig voelde hij zich hevig ontroerd, hij kon het kloppen van zijn hart het zwijgen niet opleggen, evenmin als hij al de gewaarwordingen kon verbannen die hem bestormden. Was hij maar een dag later gekomen. Als zij dood was geweest zou hij 't waarschijnlijk niet zoo erg gevonden hebben, maar 't was ontzettend pijnlijk om daar te staan terwijl zij nog leefde en geen bewustzijn meer had. Allerlei dingen, waaraan hij in geen jaren gedacht had, dingen die allen betrekking hadden op den eersten tijd van hun huwelijk, kwamen hem voor den geest, met verbazende snelheid volgden zij elkander op; hij zag haar zooals zij geweest was toen hij haar voor 't eerst leerde kennen, en een machtig gevoel van medelijden overmeesterde hem. Hij wilde er zich over heen zetten, hij wilde geen medelijden voelen, 't was immers alles haar schuld, 't was niet meer dan billijk dat zij boette voor 't geen zij misdreven had. Plotseling zag hij dat de non en de dokter zich beide tot de